

[Søren P. Larsen.]

Fare, der er ved at nævne Tingene ved deres rette Navn, vil jeg paastaa, at dette Programs Virkeliggørelse vil blive til Skade for dansk Erhvervsliv. Og vi maa regne med, at der er en Fare for, at Programmet realiseres. Styrkeforholdene i Folketinget er i Dag saaledes, at der er 66 Socialdemokrater og 3 Kommuniste. Det giver 69. Jeg skal ikke spaa om Valgets Udfald, men det er da givet, at hvis der vindes en 7—8 Mandater, saa er der et Flertal bestaaende af Socialdemokrater og Kommuniste.

Jeg skal slet ikke spaa om, hvordan Fordelingen af Mandater mellem de to ikkesamarbejdende Partier vil blive, men hvis disse to Partier efter Valget raader over et Flertal, saa er det i alt Fald let at se, at disse to Partier med Programmer, der omtrent er sammenfaldende, vil faa meget vanskeligt ved at undgaa et Samarbejde, for begge Partier vil jo frem til Socialiseringen af Erhvervslivet baade i By og paa Land. Og selv med den Risiko, som jeg meget let kan løbe, at det ærede Medlem Hr. Bomholt vil sige, at jeg er Socialistforskrækker — det er jo saadan et Udtryk, som bruges hyppigt, og hvis det ærede Medlem ikke bruger det, saa er jeg tilbøjelig til at tro, at hans Presse vil bruge det allerede i Morgen —, jeg siger, selv med Risiko for at blive kaldt Socialistforskrækker vil jeg tillade mig at fremhæve, at de, der vil det samme Maal, de finder nu let sammen, og jeg tror nu ikke, det er den Vej, vort Samfund trænger til at komme ind paa.

Erhvervenes Folk kan lede deres Virksomheder i gode som i onde Tider, de kan arbejde under en høj som under en lav Krone. Men de maa have deres Selvbestemmelsesret i fuld Behold. Utidig Indblanding af for mange Nævn og Raad kan let fordærve det hele. Privat Foretagsomhed, personlig Interesse, det var Drivkraften i det Samfund, som vi kender. Tages disse Goder bort, da vil det underbinde selve Energikilden til Fremgang og Fremskridt. Vi tror ikke paa den større Værdi af de mange Raads Indflydelse. Derfor vil selvstændige Virksomheders Indhavere ikke ud i Socialisering, og hvis Udøverne af Handel og Haandværk, af Søfart, af Fiskeri saavel som af Landbrug, det større som det mindre, forstod den Fare, der truer, da vilde denne talrige Mellemstand i By og paa Land søge sammen til fælles Indsats for at bevare Selvstændigheden og Friheden.

Det er for Resten den samme Mellemklasse, som trues af de stigende Skatteudskrivninger, der oven i Købet truer alt,

hvad der hedder Kapitalopsparing, som intet Samfund kan undvære. Hvis Mellemstanden udmarves, saaledes at den ikke kan finansiere sig selv ved Omdannelse af Virksomheder, ved Fornylse af Maskiner, ved Udvidelser, ved nye Virksomheder o. s. v., saa undergraves nemlig Selvhjælpstiljen, saa mindskes den Styrke, som Mellemstanden ellers er i Besiddelse af, og saa kan Socialiseringen listes ind gennem Bagdøren der-ved, at de selvstændige Virksomheders Indhavere kommer i Trang, fordi Kapitalen er taget fra dem gennem for store Skatter, og de maa søge offentlig Støtte, naar de ikke kan finansiere sig selv. Dette gælder alle selvstændige Virksomheder, hvad enten de findes i By eller paa Land. Derfor tror jeg, det er rigtigt at gøre opmærksom paa de Vilkaar, der venter, naar Socialiseringen til sin Tid er en Kendsgerning, og derfor er Skatteproblemet ogsaa af Betydning; ellers kan Selvstændigheden gaa tabt ogsaa ad Skattevejen.

For dem, der har Socialiseringen som Endemaal, kan det være ligegyldigt, om det sker direkte eller indirekte, men for alle selvstændige Udøvere af Landbrug, af Haandværk, af Handel, af Skibsfart og Industri og Fiskeri og al anden Virksomhed, gælder det, at ad disse Veje har man hidtil bygget vort Samfund, saa det kunde bære baade under Krig og Besættelse og under Plyndring og endda give taalelige Vilkaar til os alle.

Overgangen fra Krigs- til Fredsproduktion er vanskelig. Der er Mangel paa mange Ting endnu; der er Uro, og der er Usikkerhed paa mangfoldige Omraader. I en saadan Periode tilbyder, jeg siger ligefrem *tilbyder* man Socialiseringen som en Slags Assurance: gaa ind i Skyggen af den mægtige Stat, faa Kraft fra det offentlige, hvis du selv er svag, hedder det. Men Prisen herfor er Tabet af Selvstændighed og Frihed. Jeg tror ikke, det var det, man længtes efter, og jeg tror, at et meget stort Tal af de selvstændige næringsdrivende i By og paa Land vil foretrække Friheden om end i ringe Kaar fremfor en bunden Tilværelses Tryghed.

Under de vanskeligste Forhold har dansk Erhvervsliv foretaget Omstillingen i 1939—40 fra Fredsproduktion til Krigsproduktion, og jeg ønsker herfra at sige, at Opgaven er løst paa en efter min Mening fuldt ud tilfredsstillende Maade. Det kan vi se deraf, at vore Forsyninger stort set er blevet dækket, og dette viser, hvilket højt Stade dansk Erhvervsliv befinder sig paa — for ikke at blive misforstaaet vil jeg sige, at til Erhvervslivet regner jeg ikke alene